

David Hume

- * linie britského empirismu (řec. empeiria = zkušenost) – John Locke – George Berkeley

- * empirismus – veškeré poznání pochází ze zkušenosti

- * racionalismus Leibnizův: veškeré poznání pochází ze zkušenosti, kromě poznání samotného

- * Hume kritizuje pojem kauzality (lat. causa = příčina), který stojí v základu metafyziky (jako vědy o prvních příčinách jsoucnosti) a vědy

- * vztah příčiny a účinku nikde ve vědomí nenalzáme

- * odkud tedy vzniká pocit tohoto vztahu? – ze zvyku (custom): jsme zvyklí, že tělesa se chovají takovým a takovým způsobem a očekáváme, že se tak budou chovat i nadále

- * tato platnost je ale pouze zvyková, není vědění – nevíme, že tělesa se nebudou chovat jinak – kantovský příklad: z toho, že jsme doposud potkali pouze bílé labutě neplyne, že další labuť bude černá

- * souvislost účinku a příčiny má tedy ve svém základu asociativní spojení

- * „veškerá víra ve faktické okolnosti či skutečnou existenci je odvozena pouze od nějakého předmětu, přítomného v paměti nebo smyslům, a zvykového souběhu mezi ním a nějakým dalším předmětem“

- * Hume řeší protiklad běžné zkušenosti a vědění umírněným skepticismem – nemůžeme věřit v hypostazované pojmy, jako by byly něčím skutečným